Peatra din casă

Vasile Alecsandri

Editura Bestseller

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

PERSOANE

Căminarul Grigori Pâlciu — D-nul N. Teodoru.

Comisul Nicu, fiul său — D-nul Luchian.

Cucoana Zamfira, văduvă — D-na Sterian.

Marghiolița, fiica ei — D-la Gabriela.

Leonil, vărul Marghioliței — D-nul Neculau.

Her Franț Birman, doctor — D-nul Teodorini.

Ioana Țiganca

Un fecior

PEATRA DIN CASĂ

COMEDIE CU CÂNTICE, ÎN UN ACT

Reprezentată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor din București, în 3 Mai 1847.

Teatrul reprezintă o odaie simplu mobilată. Ușă în fund, care duce afară; altă ușă în stânga, care se deschide în odăile cucoanei Zamfira. — O canape în fața scenei de-a stânga, și scaune. — Un dulap mare în fund cu două uși.

(Scena se petrece în Iași, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), Ioana.

Zamfira. — (cercând dulceți într-o tăbăluță) Ți-am mai spus Ioano, că nu-s destul de legate dulcețile... privește, nu au coardă nici de cum...

Ioana. — Cum, Doamne iartă-mă, cucoană? că de azi dimineață le țin pe foc. De le-oi mai pune pe jăratic, mă tem că din belte s-or priface în balmuș.

Zamfira. — Ea, taci, dobitoaco, că nu știi ce zici. Du-te de le mai dă o fertură pană s-or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind să iasă prin stânga) Ardă-le focu dulceți, că-mi scot sufletul!

Zamfira. — Ascultă... ce face Marghiolița?

Ioana. — Duduca?.. drăngănește din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost azi după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un țîr?.. o fost.

Zamfira. — Și cel de franțuzește?

Ioana. — Ș-acel pleșuv... Sărmana duducuță!.. toată ziua o necăjesc fel de fel de șonți!.. în calte de s-ar mărita o dată, să scape...

Zamfira. — Ei, nu mai clenți, cioară, și ieși afară.

Ioana. — (ieșind prin stânga, în parte) Crapă de ciudă cucoana, că nu-și poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (plimbându-se pe gânduri) Bine zice Ioana!.. Măcar de s-ar mărita Marghiolița mai degrabă ca să scap de-o grijă... Dar unde-i găsești azi bărbații ca mai înainte!.. Nu-i vezi că fug de însurat, ca dracu de tămîe?.. S-au scumpit mirii ca vămile... Of, of! de cât ai avea o fată mare în casă, mai bine șepte turci.

Of, of, of! ce supărare,
De-a avea o fată mare!
Te silești
Ca s-o crești
Ș-apoi trebui să pornești
La vânat
Prin cel sat,
Ca să-i cauți un bărbat.
De-i flăcău
Nătărău,
Te închini la duhul său;

De-i ghebos,
Uricios
Îi zici că-i foarte frumos;
Și-i zâmbești,
Îl slăvești,
Ca să poți să-l ginerești!
Of, of, of! ce supărare
De-a avea o fată mare!

SCENA III.

Zamfira, Her Franț (intră prin fund)

Franț. — M-am închinat cu sărut mâna, cucoană Zamfiriță. Cum merge sănătatea?

Zamfira. — Ah! nu prea bine, monsiu Franț.

Franț. — Nu bine?.. (pipăindu-i mâna) Cu adevărat, turburare mare... Scoate limba puțintel.

Zamfira. — Că doar nu-s bolnavă cum socoți d-ta.

Franț. — Da cum?

Zamfira. — Am boala grijei.

Franț. — Boala grijei?.. Nu cunosc...

Zamfira. — Nu înțelegi că sînt îngrijită pentru Marghiolița?

Franț. — A! ha, ha, ha. Eu mă spăriesem că ai friguri.

Zamfira. — Mai bine aș avea friguri, lungoare, gălbănare, de cât fată mare!.. Ah, monsiu Franț, nu știi ce sarcine-s fetele la casa

omului!

Franț. — (oftând) Ah! cucoană Zamfiriță, cum se nu știu!

Zamfira. — Ce zici?.. Ai și d-ta vr-o Marghioliță?

Franț. — Ba m-a ferit Dumnezeu! Dar, știi că mi-ai poroncit să aștept pana s-a mărita mademuasel Mari, și mi-ai făgăduit că atunci te-i cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevărat, monsiu Franț, ți-am făgăduit... dar cine știe dacă s-a înplini vr-o dată!

Franț. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu-ți-am spus că te iubesc de două-zeci ș-atâți de ani?.. tocmai din vremea volintirilor?.. De ce să nu-ți fie milă de patima mea?..

Eu, vestitul doctor Franț,
Care-n târg vând sănătate,
De când m-ai prins mata-n lanț,
Sufăr boale-nfricoșate!
La ochi simt o turburare,
În pept ferbințeală mare,
La suflet melanholie
Și la crieri nebunie!
Zău, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă-mi patima grea...

Eu sînt doftorul matale,

Ah! fii doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n-aș vrea să fiu doftoroae, monsiu Franț!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat Marghioliței!.. D-ta mai căutat-ai prin târg?

Franț. — Am umblat toate ulițele, toate casele, toate...

Zamfira. — Și ai găsit ceva?

Franț. — He, he... (ie tabac) Poftești cucoană Zamfiră?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte-ți mulțemesc... Ș-așa zici că ai găsit?..

Franț. — He, he... (strănută).

Zamfira. — Să-ți fie de bine! (strănută).

Franț. — Foarte-ți mulț... Să-ți fie de bine.

Zamfira. — Amin, și într-un ceas bun!.. Da ia spune-mi mai degrabă...

Franț. — (în taină) Cunoști pe Cuconu Grigori Pâlciu?

Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum să nu-l cunosc? Era bun prietin cu răposatu socrul meu, Dumnezeu să-l ierte!

Franț. — Știi că are un băet?

Zmafira. — Îl știu... Nicu... îi cam tăcut... cam prostuț.

Franț. — Prostuț... dar holteiu!..

Zamfira. — Bine zici... și are stăricică bună tată-său.

Franț. — Și-l-a făcut Comis mai dăunăzi.

Zamfira. — Almintrele seamănă a fi cam de treabă tânăr.

Franț. — Cu atât mai de treabă, că-i bun de însurat.

Zamfira — Trebue să fie de vr-o 22 de ani?

Franț. — I-a înplinit la Crăciun.

Zamfira. — Dar... socoți că a vrea?

Franț. — Dacă n-a vrea el, tată-său vrea.

Zamfira. — Ce zici, dragă monsiu Franț?.. I-ai și vorbit?

Franț. — Mă mai întrebi, când știi că te iubesc de două-zeci ș-atâți de ani?.. tocmai din vremea...

Zamfira. — Și ce-a răspuns Căminarul?

Franț. — -Mi-a zis că a veni deseară cu feciorul său să petreacă aici câteva ceasuri și să se înțeleagă cu d-ta asupra foaiei de zestre.

Zamfira. — Ah, monsiu Franț! și nu-mi-o spui mai degrabă?.. Îmi vine să te sărut de bucurie.

Franț. — (cu dragoste) Fă-ți pomană, că te iubesc de două-zeci ș-atâți...

Zamfira. — Oare?.. Mări, tot o să ne

cununăm înpreună... (îl sărută).

Franț — (în parte) Ah!

Zamfira. — Du-te acum degrabă Frănțișorule în târg și-mi cumpără o oca de zaharicale pe deseară.

Franț. — (cu foc) Ori ce-i dori... poroncește-mi, că eu de-acum sînt a matale de veci.

Zamfira. — Și eu a matale, tij, scumpul meu Franț!

Franț. — (în parte) Scumpul meu!.. A, Birman, Birman!.. Du bist ain hunțgemainer Don Jian! (iese

îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — În sfîrșit am să scap de-o grijă!.. am să mă cotorosesc de fată! Slavă ție Doamne, că-mi urnești peatra din casă! (strigă la ușa din stânga) Marghiolițo, Marghiolițo... vin' degrabă sufletul meu.

SCENA V.

Zamfira, Marghiolița (se arată la ușă cu o ghitară în mână).

Marghiolița. — Ce vrei neneacă?

Zamfira. — Vină-ncoaci.

Marghiolița. — Acuș... numai să leg o strună la ghitară.

Zamfira. — Da lasă-ți cobza la o parte și vină azi când te chiem.

Marghiolița. — (intră mânioasă și aruncă ghitara pe un jilț) Of! iată-mă c-am venit... ce vrei?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstești așa la mine, jupânească?.. Ai uitat cu cine vorbești?

Marghiolița. — Cine să răstește?.. Îți spun c-am venit.

Zamfira. — Te văd eu, că doar nu-s chioară; dar te poftesc să-ți mai ții clanțul, c-apoi...

Marghiolița. — (cu mânie, în parte) Apoi ce?

Zamfira. — Ascultă-mă... Deseară au să vie să

petreacă aici, cuconu Grigori Pâlciu cu feciorul său... cu feciorul său... mă-nțelegi?

Marhioliță. — D-apoi bine... deseară mi-ai făgăduit să mergem la teatru.

Zamfira. — Vom merge altă dată, că nu piere lumea.

Marghioliță. — Altă dată, altă dată... Tot așa mă porți cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te-i mărita, tot teatru îi videa.

Marghioliță. — (în parte) Măcar de-ar da Dumnezeu să mă mărit, ca să scap de-aici!

Zamfira. — Bucură-te dar și te veselește, dragă Marghioliță, că în curând ai să ieși și tu în lume... ai să fii cucoană.

Marghioliță. — (rușinoasă) Să fiu cucoană?..

Zamfira. — Ei, las'... nu-ți mai cârni nasul, că știu că-ți pare bine. Vină mai bine de-mi sărută mâna, că ți-am găsit un bărbat.

Marghioliță. — (veselă) Zău?.. care, dragă nenecuță?

Zamfira. — Nicu... feciorul Căminariului Pâlciu?

Marghioliță. — Nicu?.. Nu-l cunosc... dar-mi-a spus văru Leonil, că-i prost de tot.

Zamfira. — Vărul tău Leonil îi un nebun și un

obraznic, și dacă l-oi mai videa pe-aici, am să-i rup urechile.

Marghiolița. — Vorbește încai franțuzește?

Zamfira. — Nicu?.. A fi rupând și el vro două vorbe ca toată lumea.

Marghiolița. — Dar... la balurile de la Curte merge?

Zamfira. — Cum nu?.. îi Comis!

Marghiolița. — Merge! Cât-mi pare de bine! Vrea să zică oi juca și eu la Revelion?

Zamfira. — Ba încă și la sfântu Neculae.

Marghiolița. — Și mi-a lua și lojie la teatru, la benuar?

Zamfira. — Ce la benuar?.. la rândul întăi.

Marghiolița. — Și mai bine, ca să moară de-ciudă celelalte fete... Ah, nenecuță, cât ești de bună!

Zamfira. — Vezi cum mă îngrijesc de soarta ta?.. De aceea și tu trebue să faci ce te-oi sfătui eu.

Marghiolița. — Ori ce mi-i porunci, nenecuță...

Zamfira. — Să te gătești, dintăi frumos: să te strângi în corset și când va veni Nicu, să-i dai pricină de vorbă... însă franțuzește! Să te uiți la el cu ochi galiși, să-i zâmbești, să-i cânți din

ghitară marșul lui Napoleon, și însfîrșit să faci ori ce-i ști, pentru ca să-l amețești.

Marghiolița. — Las pe mine, nenecuță, că m-oi pricepe eu.

Zamfira. — Haide, apucă-te de-ți fă părul, că acuș însărează. Eu mă duc în târg ca să-ți cumpăr o rochie de nunta... dar caută să fii gata când m-oi întoarce.

Marghiolița. — Bine... dragă nenecuță.

Zamfira. — A!.. să nu uiți ca să aduci aici ghergheful cel cu turcu călare, pentru ca să-l vadă Nicu. (iese prin fund).

SCENA VI.

Marghiolița (veselă).

Baluri la Curte și lojie la teatru! Cât sînt de fericită! Toate câte le-am dorit, oi să le am... și însfîrșit oi să ies in lume, să fiu slobodă, să scap de cușca asta în care mă usuc.

I.
Cât îmi pare bine
C-am să mă mărit!
Ce noroc pe mine
Ce vis fericit!
Oi să am capele,
Horbote, brațele,
Rochii de Paris!
Și cai și trăsură
Care nu-mi trecură
Nici măcar prin vis.
Tra, la, la, la, la,
De m-aș mărita,

Să cânt tot așa:
Tra, la, la, la, la.
II.
Am să-mi cumpăr șaluri
După gustul meu;
Să mă duc la baluri
Și să joc mereu.
Iară, când la Curte
Îmi va face curte
Vr-un tănăr frumos...
Dacă bărbățelul,
Dacă suflețelul
Va fi mânios,
Tra, la, la, la, la,
Și m-a descânta...
I-oi răspunde-așa:
Ha, ha, ha. ha, ha.

SCENA VII.

Marghiolița, Leonil (intră prin fund pe furiș, se apropie de Marghiolița ș-o sărută pe umăr).

Leonil. — (sărutând-o) Tra, la, la.

Marghiolița. — (spărietă, țipă și fuge în odaia din stânga).

Leonil. — (alergând după ea) Stăi verișorică, că eu sînt... Leonil, verișorul matale cel drăgălaș.

Marghiolița. — (din întru) Fugi, obraznicule, că m-ai spăriet.

Leonil. — (voind să deschidă ușa) Te-am spăriet. Apoi dar deschide-mi ca să viu să-ți descânt de spaimă.

Marghiolița. — (țiind ușa) Ba mai bine-ți caută de nevoi și-ți ie tălpășița pană nu vine neneaca ca să te dee de urechi afară.

Leonil. — Am mai pățit-o și altă dată... Nu-mi pasă, măcar să-mi și rupă urechile... Mă jertfesc pentru mata! (trage de ușă).

Marghiolița. — Da lasă ușa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s-o scot din țițîni, cum m-ai scos și mata din sărite.

Marghiolița. — Apoi cearcă, de vrei să vezi pe dracu.

Leonil. — Dar... vreu să-l văd cu coarnele în papiliote, și să-l sărut și să-i spun că-l iubesc peste măsură.

Marghiolița. — Ha, ha, ha, cât îi de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mănâncă praznicu... Deschizi, ori stric ușa?.. Pân' în trei ori... una... două... două și jumătate...

Marghiolița. — Ba te rog, Leonițule, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Ei, dacă te rogi, se schimbă. Te las, însă cu condiție să-mi dai o guriță.

Marghiolița. — Ai nebunit?

Leonil. — Ba nu-mi e mult... și drept dovadă, mă jur să n-am parte de mătușica, dacă nu dau păretele jos. (împinge tare ușa).

Marghiolița. — Of, Doamne, ce necaz... Ei, șezi binișor că-ți dau... întinde botul.

Leonil. — L-am întins.

(Ușa se deschide pe jumătate. Obrazul loanei se ivește... și Leonil îl sărută, fără a lua de samă.

Îndată după aceasta, ușa se închide iute și se aud risuri în întru).

Marghiolița. — (rîzând) Să-ți fie de bine, verișorule.

Ioana. — (asemenea) Și la mulți ani, cuconașule.

Leonil. — (depărtându-se de ușă furios) Am pățit-o!

O! ce foc
M-a trăsnit
Stau pe loc înpetrit!
Iubeam un înger, o porumbiță
Și de la dînsa ceream guriță;
Când vai! în ciudă
Soarta mea crudă
Schimbă pe înger într-o țigancă,
Pe porumbiță în trup de stancă;
Și-n loc de miere
Ah! gustai fiere!
Și-n loc de buze de verișoară
Sărutai gingaș... un plisc de cioară!
O! ce foc
M-a trăsnit!
Stau pe loc
Înpetrit!
Ce să fac?.. Să stric ușa și să dau năvală în

odae ca să-mi răsbun, cu șaptezeci de mii de milioane de sărutări... Dar... alta nu-mi mai rămâne. (se repede spre ușă, dar de o dată se oprește, auzind glasul Zamfirei afară). Săracul de mine! ce-am auzit? glasul mătușicăi?.. De m-a găsi baba aici, apoi chiar că rămân făr' de urechi! mai ales că mi-a hotărît să nu-i mai calc în casă, de când-i am zis că se dă cu roș... unde să fug? unde să m-ascund?.. A!.. în dulapul ist cu rochii. (intră în dulap) Nu-s călcate rochiile, dar le-oi călca eu. (le calcă în picioare)

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), Zamfira (aducând o rochie albă), Her Franț (cu o hârtie de cofeturi).

(Până a nu intra pe scenă, Zamfira și Franț zic următoarele cuvinte tocmai când vrea Leonil să se arunce asupra ușei ca s-o strice).

Zamfira. — D-ta ești, Her Franț? dă-mi brațul să sui scările.

Franț. — Poftim pe cel din stânga că-i din partea inimei.

Zamfira. — (intrând) Of?.. bată-le cucu marșan-de-mode, că mare scumpe-s!.. Auzi d-ta, opt sute de lei pentru o rochie gata de nuntă?.. Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschizând puțin dulapul) O rochie de nuntă!

Franț. — După cum îi și mireasa... dar când mireasa se numește Zamfira, nu-i nimic destul de scump pe la jidani.

Zamfira. — (zîmbind) Berbantule! tot așa mă

ademenești cu vorbe dulci.

Franț. — (dându-i cofeturile) Și cu zaharicale, ca pe un canaraș.

Zamfira. — (luându-le) Taci, dimoni, că mă scoți din minți. (merge spre dulap).

Leonil. — Auzi-i cum se ciugulesc? (văzând pe Zamfira, închide iute ușa). O!

Zamfira. — (încercând să deschidă dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea să se deschidă?

Franț. — Da ce vrei să faci?

Zamfira. — (întorcându-se către Franț) Vreu să închid rochia de nuntă a Marghioliței.

Franț. — Ia să cerc eu, că-s vîrtos. (cearcă, dar nu poate să deschidă).

Zamfira. — (rîzând) Ei; monsiu Franț, așa mi te lauzi? Ha, ha, ha... (imtând pe Franț) Ia să cerc eu, că-s vîrtos! Ha, ha, ha...

Franț. — (necăjindu-se în zadar) Tertaifel!

Zamfira. — Ia să-ți ajut și eu, că-ți-ai uitat virtutea acasă.

(Feciorul intră).

Feciorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doi boeri.

Franț. — (depărtându-se de dulap) Negreșit că-i cuconu Grigori Pâlciu cu fiul său.

Zamfira. — (întorcând spatele la duiap) Cuscrul și ginerele? Poftește-i sus și adă lumînări degrabă, că-i întuneric.

(Feciorul iesă.)

Leonil. — (furios) Pâlciu ginere! O!

(Zamfira pune rochia și cofeturile pe un scaun lângă dulap și se apropie de Franț. În vremea asta Leonil deschide ușa dulapului și fură cofeturile).

Zamfira. — Acum îi acum, dragă monsiu Franț.

Franț. — N-ai nici o grijă, cucoană Zamfiriță.

Zamfira. — (alergând la ușa din stânga) Marghioliță, ești gata?

Marghiolița. — (din odaie) Numai pantofii să mi-i leg.

Zamfira. — Caută să întri în salon când oi tuși.

Marghiolița. — Bine, nenecuță.

Leonil. — (mâncând zaharicale) Verișoara să fie Pâlcioae! O!

(Feciorul întră aducând lumînări aprinse).

Feciorul. — Boerii se suie pe scări. (pune lumînările pe masă și iesă).

SCENA IX.

Cei dinainte, Căminarul Grigori. Pâlciu, Nicu.

Pâlciu. — Cu plecăciune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori... Da de unde și până unde pe la noi?.. De atâta vreme de când nu ne-ai mai dat obraz...

Pâlciu. — Mă iartă, cucoană dragă, c-am fost tot cam bolnav.

Zamfira. — (arătând pe Nicu) D-lui îi cuconașul d-tale?.. Nicușoru?

Pâlciu. — Dar... nu-l cunoști? (lui Nicu) Sărută mâna cucoanei.

Nicu. — (Sărută mâna cucoanei Zamfirei, care îl sărută pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine zici, cucoane Grigori... Ia privește-l cum o crescut de mare! S-o făcut holtei.

Pâlciu. — Hei!.. așa crescu bobocii.

Leonil. — (în parte cu gura plină) Bobocii!

Zamfira. — Da... ia poftim de șezi, cucoane

Grigori, să mai vorbim de vremile noastre.

Pâlciu. — (șezând pe canape lângă Zamfira) Sărut mâna... Iată și domnul Franț, prietinul nostru. Unde nu gândești, acolo-l găsești.

Franț. — (șezând pe un jilț) Eu sînt ca buruiana cea rea.

Pâlciu. — Ba nu, Birmănașule dragă, ești ca burueana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că-i doftor? Ha, ha, ha... Tot vesel ești, Cucoane Grigori! (ride tușind și căutând spre odaia din stânga).

Pâlciu. — Hei!.. cum dă Dumnezeu și cel codru verde, cucoană Zamfiră. Noi, bătrânii căutăm să veselim ceasurile câte ne mai rămân de trăit, pentru ca să ne mângâiem de cele care au trecut.

Zamfira. — Și bine faceți, bine faceți.

Pâlciu. — (luând pe Zamfira de mână) Bine facem cu adevărat, cucoană dragă, pentru că cine știe?.. mâni, poimâni poate... alivanta-n groapă.

Franț. — Fără voia doftorilor?

Pâlciu. — (rîzând) Ba cu toată împuternicirea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tușește) Da ce nu șezi, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlciu. — Mări, nu-l mai tot cuconi, că s-a diochia.

Zamfira. — (rîzând și tușind mai tare) Bate-te norocu că poznaș mai ești. (în parte) Nici c-a veni drăcoaica.

SCENA X.

Cei dinainte, Marghiolița.

Pâlciu. — Hei!.. iată și duduca Marghiolița, fata moșului cea frumoasă.

Zamfira. — Vezi cât o crescut?

Pâlciu. — Ba ce crescut!.. bre, bre! când era nu-mai de-o șchioapă.

Leonil. — (în parte furios) Șchioapă... verișoara!

Pâlciu — Vin' încoaci, fata mea, să te sărute moșu.

(Marghiolița se apropie de Pâlciu, care o sărută pe frunte. Zamfira și Franț își fac semne de bucurie. Nicu se scoală pe picioare și se uită pe furiș la Marghiolița).

Marghiolița. — (în parte) Of!.. că m-o înghimpat cu mustețele.

Pâlciu. — Îți aduci aminte, Marghiolițo, când îmi ziceai mosu Pâlsiu, mosu Pâlsiu?.. Parcă nu-mi vine-a crede că-i ea, cucoană Zamfira. Dintr-

atâtica, s-o făcut coșcoge fătoiul.

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătoiul!

Pâlciu. — Iată și Nicu, fiul meu, dragă Marghioliță... Nu-ți aduci aminte când te giucai cu dînsu de-a Babaoarba?

Nicu. — Ba nu babacă... de-a Puia-gaia.

Pâlciu. — Vin de-i sărută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sărută mâna Marghioliței și-apoi se întoarce la locul lui și stă tot în picioare).

Leonil. — Îi pupă mâna prostu... O!

Marghiolița. — (Se uită cu ochi galiși la Nicu în toată scena asta. Nicu se turbură).

Pâlciu. — Ce mai zici și d-ta, mosiu Franț?.. Așa-i că de-acum o venit vremea să dăm rândul copiilor?

Franț. — Așa-i pravila Naturei, cucoane Grigori. Bătrânii înpreună și tinerii iarăși înpreună... mai ales când se găsesc doi cari se potrivesc...

Zamfira. — Adevărat grăești, monsiu Franț... Nimic nu-i mai nostim de cât doi hulubași... păreche.

Pâciu. — Atunce-i fericire-n casă.

Leonil. — (în parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cui o spui, cucoane Grigori?.. Iată-mă-s eu... am trăit 17 ani cu răposatul soțu

meu, Dumnezeu să-l ierte!.. și nici odată nu ne-am sfădit... Sărmanu! ce bujor de om era! Cât oi trăi, l-oi tot boci! (plânge).

Sărmanu bărbățelu!
Sărmanu suflețelu.
Ce om, ce om era!
Supus l' a mea voință,
Plecat l' a mea dorință
În veci el s-arăta!
Eu îl numeam Luluță,
El mă numea Mumuță
Cu glasu-i drăgălaș,
Și îmi zicea: «Firiță!
Tu ești o porumbiță,
Și eu un porumbaș.»
Ah, vai ș-amar de mine!
Ah, dragul meu bărbat!
Mumuța după tine
Va plânge ne-ncetat!

(Marghiolița și Franț își șterg ochii. Nicu trage din buzunar, o basma lungă și-și suflă nasul tare).

Pâlciu. — Așa și eu cu biata răposata, Dumnezeu s-o ierte!.. Ah, ce femee scumpă și iconoamă!.. Of, of!

Sărmănica

Mititica!
Cât de mult ea mă iubea!
Sărmănica
Mititica!
Ce dulceți bune făcea!
Ce locmale
Baclavale,
Învărtite și bohaciu!
Ce vutci bune,
De minune,
Cu miros de odogaciu!
Amar mie!
Ce soție,
Ce comoară-am prăpădit!
Ah! ce viață.
Ce dulceață,
Moartea crudă mi-a răpit!

Leonil. — (în parte)! Bre!.. c-au să înece mahalaua.

Zamfira. — Of, of!.. Marghiolițo, du-te de zi s-aducă dulceți de cele care ai făcut tu astăzi.

(Marghiolița iese prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am să-ți dau să guști dulceți de-a Marghioliței.

Pâlciu. — De i-or sămăna ei, trebue să fie foarte plăcute. Așa-i Nicule?

Nicu. — (răsărind) Dar babacă; îmi plac.

Zamfira. — Da ce nu șezi, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe scaun) Mersi.

Zamfira. — Trebue să știi, cucoane Grigori, că nu se află mai bună gospodină pe fața pământului. De-i nevoe în casă de dulceți, de pânză, de păstrămuri, de ori ce însfîrșit.. Marghiolița poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ține cheile de la cămară și de la pivniță, încât eu sînt silită a sta cu mânele legate.

Franț. — Halal de bărbatul ce-a avea!

Zamfira. — Halal, zău! Și să vezi cum coasă la gherghef, să te minunezi... (strigă) Marghiolițo, trimite-ți ghergheful aici.

Leonil. — (în parte) Auzi telălița, cum își laudă marfa?

(Ioana aduce ghergheful, îl dă lui Pâlciu și iesă).

Pâlciu. — Aferim... frumos de tot!.. Da cine-i, mă rog, turcul ist călare?

Franț — Îi Ali-Pașa.

Pâlciu — Cel care o tăiet volintirii?.. bre, bre!..

Zamfira. — Tocmai... Poftești să vezi și d-ta, cucoane Nicule?

Pâlciu. — Iar îl cuconești?.. Eu văd c-ai să-mi diochi flăcăul.

Nicu — (ia ghergheful și rămâne cu el în mână).

(Intră Marghiolița și după dînsa Ioana, purtând tablaua cu dulceți).

Zamfira. — Adă aici, Ioano.

(Ioana merge cu tablaua d-ântăi la Pâlciu, pe urmă la Nicu și în sfîrșit la Franț, care nu ie dulceți. Marghiolița o urmează și dă paharele cu apă).

Pâlciu. — (gustând dulcețile) Cu adevărat că-s minunate... Așa belte! (amestecând greu) Așa... bel... te. (în parte) Văleu, că mi s-o încleiet fălcile.

Marghiolița. — Să-ți fie de bine.

Pâlciu. — Să... rut... ochișo... orii.., fata... mea.

Zamfira. — Poate că n-au coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne iartă-mă! că de azi dimineață le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s-acopere vorba Ioanei, tușește) Poftești, cucoane Nicule? (în parte) Ei lasă, cioară, că-ți-oi rupe eu pliscul.

(Când vine tablaua dinaintea lui Nicu, el se scoală, pune ghergheful pe scaun și ie dulceți

multe).

Marghiolița. — (dându-i paharul) A vo suhe, monsiu Nicu.

Nicu. — (înecându-se cu dulceți) Mersi... (tușește)

Pâlciu. — Ce dracu! iar te-ai înecat, măi tălălău.

Leonil. — (în parte) Moașa-n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghef și răsare îndată).

Pâlciu. — Na, c-ai spart gherghеful? Ei, da m-ai rușinat urît, măi badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu-i nimica, nu-i nimica.

Marghiolița. — (râde).

Nicu. — (uitându-se la gherghef) Numai nasu-i spart, babacă.

Pâlciu. — (sculându-se foarte supărat) Și poate că nu-i destul să spargi nasu lui Ali-Pașa?

Zamfira. — Nu te supera, cucoane Grigori, că Marghiolița mai face și alți turci în ceealaltă odaie.

Pâlciu. — Zău?.. Hai să-i videm. Nu poți crede cât mi-s de dragi Turcii... de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Vii cu noi, monsiu Franț?

Franț. — Bucuros.

(Pâlciu întră în stînga)

Zamfira. — Marghiolițo, șezi cu cuconu Nicu. (încet Marghioliței) Nu uita să-i cânți marșul lui Napoleon. (se duce spre ușa din stânga și, pănă a nu ieși, zice încet lui Franț). Acum îi vreme de pus la cale... Să dai pricină de vorbă, monsiu Franț. (iese).

Franț. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (iese).

Leonil. — (În parte) Se duc să deschidă iarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), Marghiolița, Nicu.

Marghiolița. — (după o mică tăcere) Monsiu Nicu...

Nicu. — (cu jumătate de glas) Cheschevu madmuasel?

Marghiolița. — Je vu pri... reste pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jilț) Pardon.

Marghiolița — (în parte, șezând pe canapea) Parcă nu prea știe franțuzește. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon i-aș trage la ceafă.

Marghiolița. — Monsiu Nicu, îți aduci aminte de notr anfans?

Nicu. — Cheschevu?

Marghiolița. — De notr anfans.

Nicu. — Pardon.

Marghiolița — (în parte) Se vede că alte vorbe nu mai rupe. (tare) Vu parle franse, monsiu Nico?

Nicu. — Parle, madmuasel.

Marghiolița. — E bien... parlon înpreună.

Nicu. — Parlon.

(Mică tăcere. Marghiolița se uită cu dragoste la Nicu, care coboară ochii, se sucește pe scaun și-și suflă nasul tare).

Marghiolița. — N-ai fost la Paris, monsiu Nicu?

Nicu. — Nu dar cât pe ce era să mă trimeată babacă.

Marghiolița. — Și de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S-o temut să nu-mi perd legea și să mă-ntorc înapoi păgân.

Marghiolița. — Numai pentru atâta?..

Nicu. — I-o mai fost frică că m-oi face și eu ca Iorgu de la Sadagura.

Marghiolița. — Păcat că te o giudecat așa de rău!.. Dacă mergeai la Paris, videai teatruri... învățai să gioci polca; auziai opere frumoase... marșul lui Napoleon... Cunoști marșul lui Napoleon, monsiu Nicu?

Nicu. — L-am auzit odată din cobza lui Barbu.

Marghiolița. — Îi tare frumoși Eu îl știu.

Nicu. — Din cobză?

Marghiolița. — Ba din ghitara... Ha, ha, ha!..

auzi?.. din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învățat?

Marghiolița — Cine?.. Barbu?.. Ha, ha, ha!..

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomănie... Ia s-o dreg. (tare) Mata, duducă, trebue să-l cânți negreșit mai bine decât Barbu, și dacă ai vrea...

Marghiolița. — Vrei să-l auzi? (se scoală și merge să iee ghitara).

Nicu. — Ce se potrivește!.. pardon madmuazel. (se răpede s-aducă ghitara, o ie în mână și o cearcă) Da... bună ghitară! (rupe o strună) Tronc! (rămâne înpetrit).

Marghiolița. — (supărată) Na!.. Pas acum de-i mai cântă marșul lui Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Să-mi plesnească ochii, dacă am vrut s-o rup... Pardon de iertăciune, duducă.

Marghiolița. — Ba nu; nu vreu să te iert, pană nu-i face ce ți-oi zice eu.

Nicu. — Ce poroncești?

Marghiolița. — Poroncesc să-mi cânți o romanță.

Nicu. — (rușinându-se) Da... zău! nu știu să cânt.

Marghiolița. — Nu te cred.

Nicu. — Doar să-ți cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Auzit-ai Pâlciu cum se obrăznicește!

Nicu. — Să-ți cânt de dragoste, duducă?

Marghiolița — (coborând ochii) Cântă.

(Nicu își drege glasul; începe dar nu nimerește tonul. După câteva încercări el cântă pe aria: Cumetriță dragă, ș.c.l.)

Ori cine trăește
Pe Amor slăvește;
Ori care jivină
De amor suspină!
Gâscășoara gâgâește,
Rățișoara hăcăește,
Stăncușoara cârâește,
Harmasarul nechezește
Motănașul miorlăește,
Cucoșul codcodăcește...
Și eu, plin de jale, iți rostesc matale:
Duducuță dragă,
S-a trecut de șagă!

Marghiolița. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec!.. (se uită cu mirare la Marghiolița ș-apoi începe și el a rîde tare).

SCENA XII.

Cei dinainte, Pâlciu, Zamfira, Franț.

Pâlciu. — (întrând mânios) Așa, dragă cucoană... dacă nu vrei s-adaogi încă două sălașe de țigani în foaia de zestre, apoi nu pot nici eu să-ți dau băetu.

Zamfira. — (mânioasă) Nici un suflet mai mult. Dacă-ți place... dacă nu, alții mă rog.

Pâlciu. — Pot să te roage; dar flăcău ca al meu nu se prea găsesc pe toate ulițele.

Zamfira. — Ei! dragă cucoane Grigori; tot țiganu-și laudă ciocanu.

Pâlciu. — (atins) Care vrea să zice... eu sînt țigan și Nicu ciocan?.. Foarte-ți mulțămesc.

Franț. — (căutând să-i înpace) Aber nu-i așa, cucoane...

Pâlciu. — Ian las' neamțule... nu te-amesteca unde nu-ți ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpești pentru două sălașe de țigani, pune-ți pofta-n cui despre

cuscrie cu mine... Mă duc...

Zamfira. — Călătorie sprincenată!

Pâlciu. — Auzi, țigan!.. ciocan! (lui Nicu) Hai cioc... Nicule de aici. Hai cu tătuca, că-ți-oi găsi eu neveste aiurea... Auzi, țigan, ciocan!.. (iesă prin fund, furios).

Nicu. — (jalnic Marghioliței) Bonsuar madmuazel. (iesă după tatăl său).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s-au ajuns cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghiolița, Franț, (și mai pe urmă Ioana.) — (mică tăcere).

Franț. — (venind între amăndouă) Ce să facem acum?

Zamfira. — Of! of! am rămas iar cu peatra-n casă! Of!.. amețesc... leșin... (leșină în brațele lui Franț).

Franț. — (spăriet) Vas ist?

Marghiolița. — Eu, peatră-n casă!.. Ah! mor. (leșină asemenea în brațele lui Franț).

Franț. — (și mai spăriet) Vas ist?

Tertaifel! Vas ist das?

Main Got, main Gott! ah vai!

Îmi vine să le las,

Să cade ale zvai.

Cucoană Zamfiriță

Duducă Marghiolițǎ

Am obosit de tot

Și, zău! că nu mai pot.

Cucoană Marghioliță,
Duducă Zamfiriță
Treziți-vă că zău!
Leșin pe loc și eu...
Tertaifel! vas ist das?
Main Got, main Got! ah vai!
Îmi vine să le las
Să cadă ale zvai.

(Strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oțet, colonie... ce-i găsi, că au leșinat cucoanele.

Leonil. — Marghiolița leșinată! Hei, că nu sînt în locul șoacăței.

Franț. — (strigă iar) Ioană, Ioană.

Ioana. — (alergând cu un șip) Săracan de mine!.. ce au pățit?

Franț. — Dă-le iute la nas... Tonerveter!... grele-s!

Ioana. — (le pune șipul sub nas).

Zamfira. — (răsărind) Pi! ce putoare!

Marghiolița. — (asemene) Fi! chel orior!

Franț — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce șip îi aista?

Franț. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! iar leșin.

Marghiolița. — (alergănd lângă Zamfira) Nu

o lăsa, monsiu Franț.

Zamfira. — (furioasă) Tu ești? stahio! lipsești din ochii mei să nu te mai văd;... că-mi otrăvești zilele!

Franț. — (voind s-o liniștească) Cucoană Zamfiriță...

Zamfira. — Fugi și d-ta; dă-mi pace. (țipând) Dați-mi pace cu toții... Nu mai vreu să văd pe nime; nu vreu să mă mai mărit, nici să caut gineri... ardă-i focu să-i arză!.. Mă duc de mâni la călugărie cu fată cu tot.

Marghiolița. — La călugăriei Ah! amețesc!

Zamfira. — Ba să lipsești, îți zic, că ți-oi da acuș niște marghiolii de nu l-ei putea duce.

Marghiolița. — (întră plângând în stânga).

Leonil. — A apucat-o istericale pe babă.

Franț. — Cucoană Zamfiră, liniștește-te... Ce vrea să zică...

Zamfira. — Mări, caută-ți drumu și mă lasă-n pace... (țipă) Of!.. mi-o ieșit peri albi de când am fată mare! (întră furioasă în stânga).

Franț. — Fa, Ioană, du-te de-o înpacă și-i fă apă caldă de picioare. Auzi, fa, Ioană?

Ioana. — (luând luminările) Ian nu prea fa, și mai jupînească... Auzitu-m-ai sucitule? (iesă după Zamfira).

Franț. — (prin întuneric) Saperment ain mal!.. toată casa-i cu capu-n jos... Cum să dreg trebile? (gândește) Tonerveter!.. nu-mi vine nici o ideie. (de odată se oprește și se bate cu palma peste frunte ca când ar fi găsit vr-un chip) A!.. (schimbând ideia) Ba nu așa. (se bate încă odată și mai tare) O! am găsit!.. Mă duc să mă tălmăcesc cu cuconu Grigori. (iesă prin fund lovindu-se de mobile) Tertaifel! Că întuneric îi!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (ieșind din dulap) Uf!.. Slavă Domnului, c-am scăpat din temniță!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am mai văzut de când locuesc în dulapul ista!.. Dragoste șvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâlciască, târguire căsătorească, și... fudulie țigănească! Dar din toate aceste n-am înțeles alta, decât ca baba a căpchiet, pentru că nu-și poate mărita fata, și că vrea s-o trimeată la monăstire pentru ca să scape de dînsa. (cu mânie) Verișoara la călugărie! Nu voi suferi nici odată o asemene nelegiuire... Dar cum să fac ca s-o scap de comănac? (gândește) S-o fur în astă noapte și s-o trec peste Dunăre?.. Dar; planu-i minunat, numai de aș putea întra în odaea Marghioliței ca să-i dau de știre să fugă. Însă cum dracu să trec prin iatacul cloanței, fără ca să mă bage de seamă?.. O! îmi vine o ideie năstrușnică. (ie

rochia adusă de cucoana Zamfira la scena VIII și o arată publicului, zicând): Oi să mă schimb în fată mare! (întră în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghiolița (iesă încet din odaia din stânga).

Marghiolița. — (tristă) La călugărie!.. Auzi? să mă dee la monăstire pentru un cusur de două sălașe de țigani!.. Mai bucuroasă voi întra în fundul pământului... Mai bine voi fugi unde m-or duce ochii, departe de casa părintească în care sînt sarcină! (plângând) Pentru că m-o făcut Dumnezeu fată, maică mea nu mă poate suferi, parcă eu sînt vinovată... O! cât sînt de nenorocită!

Ah! plâng și suspin
Și suspin mereu,
Și sufăr un chin
Un chin foarte greu.
În furtună rea,
Ca frunza plutesc!
Și-n durere grea
Cu amar trăesc!

(Stă tristă cu batista la ochi).

Leonil — (ieșind din dulap în rochie și oprindu-se în fund) Iată-mă-s gata! De m-a zări mătușica, va socoti că-s Ioana țiganca, și voi putea lesne să întru la Marghiolița... Hai! într-un noroc! (face un pas și se oprește zărind pe Marghiolița) Ce zăresc acolo?.. o matahală neagră?.. trebuie să fie Ioana, care vrea să închide ușile, (se dă după dulap).

Marghiolița. — (stergăndu-și ochi) Haideți, cum a vrea Dumnezeu, păn' a nu se trezi maică-mea. (mergănd spre dulap) Să-mi ieu capela și mantela.

(Marghiolița deschide dulapul. De-odată Leonil o ridică în brațe fără veste și o închide în întru).

Leonil. — Să nu cârcnești, cioară, că te-am prăpădit, (depărtăndu se de dulap) Ișala!.. am închis baragladina! și de-acum pot, fără nici o frică, să trec prin iatacul babei. Acum chiar că m-a lua de Ioana, (se pornește în stânga rîzănd încet) A dracului mai sînt! (ajungând Ia mijlocul scenei, se oprește) Cine mai vine?

(Ușa din fund se deschide și Nicu vine bojbăind prin întuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrând) Doftorul Franț m-o sfătuit ca să viu înapoi să fur pe duduca Marghiolița... (se lovește de un scaun) Valeu!.. dar întuneric îi! (înaintează încetișor spre Leonil)

Leonil. — (în parte) Nu cumva-i doftoru?

Nicu. — (în parte) Parcă zăresc o rochie... Oare nu-i duduca Marghiolița?

Leonil. — Ba-o tocmai șoacăța! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba-i tocmai duduca! (fuge în stânga) Îmi vine să fug. (stau puțin amândoi și ascultă)

Leonil. — Cum dracu să mă disbăr de dînsul?

Nicu. — Hei! de-aș avea curaj... ce i-ași mai spune prin întuneric!

Leonil. — O!.. să mă prefac că-s baba! (lui Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Parcă mă chiamă? (lui Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta ești?

Nicu. — (încet) Eu.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meu...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!..

Leonil. — (în parte) Mâncate-ar moliile!..

Nicu. — (prinzând curaj, tare) Scumpa mea duducă Marghioliță!..

Leonil. — (cu mirare, în parte) Ce-am auczit! glasul lui Pâlciu?.. Ce caută prostu!

Nicu. — N-așĭ fi îndrăznit nici odată să mă apropii de mata, duducă, dar de vreme ce mi-ai făcut pst, nu te mânie dacă ți-oi spune că sînt a matale pre plecată și supusă slugă, căci din ceasul cum te-am văzut, duducuță Marghioliță, m-ai agiuns la inimă... fiind inima me a matale drept care și eu asemene v-oi fi tot de-a una fericit de a mă supune matale, căci... (tot frasul acesta îl zice dintr-o suflare).

Leonil. — (imitând glasul Mairghiolițiĭ, îi taie vorba) Destul, monsiu Nicu, că te-i înăduși.

Nicu. — Nu te îngriji, duducuță, că eu așa

sînt... Când mă pornesc odată nu mai oprește nici dracu.

Leonil. — Ce zici?

Nicu. — Pre legea me!.. Nu căuta că-s rușinos dinaintea oamenilor... îs tare cu duh când sînt singur, sau cu altul... și mai ales cu alta.

Leonil. — Atunci ești obraznic?

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Vreu să zic că atunci îți arăți arama?

Nicu. — Dar; atunci mă disvălesc; și drept dovadă, ieu îndrăzneală a-ți spune că te iubesc peste măsură.

Nicu.

Te iubesc peste măsură.

Leonil.

Cheschevu?

Nicu.

Pre legea me.

Leonil.

Tu mă-nșeli... ah! taci din gură.

Nicu.

Eu?.. pardon.

Leonil.

Vreman?

Nicu.

Jame!
Leonil
Ah! și eu te iubesc foarte.
Nicu.
Cheschevu?
Leonil.
Parol; mă jur.
Nicu.
Ah! de-acum pană la moarte
Sînt al tău.
Leonil.
Vreman?
Nicu.
Tujur.

Nicu. — (cu foc) Duducuță, să-mi sară ochișorii dacă se află un alt om mai fericit decât supusa sluga matale, drept care, hai să fugim înpreună, fiindcă părinții noștri se scumpesc pentru două sălașe de țigani.

Leonil. — Ce zici? Vrei să mă furi? (în parte) Auzi prostu?

Nicu. — Fără doar și poate... Ah! fie-ți milă, duducuță, de flacăra unui muritor care-i... înflăcărat! Spune-mi, fugi cu mine, ori... ori fug singur?

Leonil. — (în parte) Du-te dracului!

Nicu. — Aud? primești?.. Ah! duducă, îți sărut mânele, (sărută mânele lui Leonil).

(Se aude strănutând în stânga)

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Ai auzit?

Nicu. — Ce?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Și de ne-a găsi înpreună, sîntem prăpădiți.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — În dulapul ista până ce s-a duce neneaca, că oi veni eu să-ți deschid mai pe urmă.

Nicu. — Și după ce mi-i deschide, îi fugi cu mine?

Leonil. — Te mai îndoiești, tiranule?

Nicu. — Ba-ți sărut mânușițile.

Leonil. — (cu dragoste) Sărută și pei!.. (îi dă mâna și Nicu o sărută de multe ori).

Nicu. — (mergend spre dulap) M-am dus. (intrând în dulap) Ah! duducuță, cred că m-ai băgat în rai.

Leonil. — (închizăndu-i) Ba în dulap,

prostule, și să nu crâcnești, că ești mort. (Aceste cuvinte le zice cu glas firesc).

Nicu. — (din dulap spăriet) Elei!

Leonil. — (viind în mijlocul scenei) Hup și altul, (rîde) L-am închis pe prostu cu Ioana țiganca! Ha, ha, ha... Aibă parte unul de altul. Acum ceasul fericirei a sunat pentru mine. Dragă verișoară! am să te scap, pentru ca să-ți dovedesc cât te iubesc de mult... Haide!.. (face câteva pasuri spre ușa din stânga și se oprește spăriet). Iar o dihanie!

(Se deschide ușa și Zamfira intră prin întuneric)

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira (în toaletă de noapte).

Zamfira. — (în parte) Încotro o apucat jupîneasa Marghiolița?.. De un ceas de când am auzit-o ieșind, și încă nu s-o întors în odaie.

Leonil. — (în parte) Aud foșnăind fuste... Cine să fie?.. Baba doarme; Ioana-i în dulap. Îi verișoara, negreșit. (tare) Tu ești, Marghiolițo?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu-ți fie frică, verișoară, că eu sînt... Leonil?..

Zamfira. — (în parte) Leonil?..

Leonil. — Am hotărit să te fur în astă noapte, pentru ca să te scap de babă și de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supărată) Babă!

Leonil. — Nu-i e rușine băborniței să nebunească la bătrânețe, și se vrea să-și face un blestem ca aista... să te călugărească!.. Îi bună, zău, de închis la Golia.

Zamfira. — (în parte, cu mânie) La Golia, eu?

Leonil. — Gândește cât îi de rea cu tine! parcă n-ai fi copila ei, ci o țigancă!.. Gândește că ești socotită de dînsa ca o sarcină, ca o peatră în casă!.. și hai să fugim înpreună, pană nu se trezește stahia.

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia! (apucând pe Leonil de urechi) A! blestematule... sînt stahie, eu?

Leonil. — (spăriet) Valeu!.. am pățit-o.

Zamfira. — (trăgându-l de urechi) A! berbantule, vrei să-mi furi fata?.. Zici că-s băborniță, că-s stahie, că-s bună de închis la Golia?.. Ei, las' moțpane, că te-oi învăța eu. (strigă) Ioană, Ioană, adă lumînări.

Leonil. — Mătușică, dragă mătușică... (în parte) Oi să rămîn făr de urechi... (se luptă cu Zamfira; scapă și vrea să fugă) La fugă, băete. (aleargă la ușa din fund, dar deodată se oprește auzind glasul lui Pâlciu și a lui Franț, zicând afară următoarele cuvinte:)

Pâlciu. — Degeaba-ți bați capul, monsiu Franț.

Franț. — Fă-mi hatîrul de vină cu mine.

(Zicând aceste, Pâlciu și Franț intră prin fund). (Leonil se întoarce iute înapoi și fuge spre ușa din stânga; dar aici întâlnindu-se cu

Ioana, care vine cu lumînări, aleargă la dulap, îl deschide și caută să între în întru; însă Nicu îl înpinge cu picioarele și vrea să tragă ușa dulapului. Luptă comică între ei).

Zamfira. — (În toata vremea asta, alungă pe Leonil) Așteaptă tălharule, că ți-oi da eu stahie, ți-oi da eu băborniță, ți-oi da eu fete de furat.

SCENA XVIII.

Zamfira, Leonil, Pâlciu, Franț, Marghiolița, Nicu, Ioana (aducând lumînări).

Pâlciu, Franț. — Ce este? Ce gălăgie?

(Se apropie cu toții de dulap, care stă deschis).

Zamfira. — Ce-mi văzură ochii!

Leonil. — Verișoara cu Pâlciu!

Pâlciu. — Închiși într-un dulap!

Franț. — Prin întuneric!

Ioana. — Și cuconașu Leonil în rochie de nuntă? Ha, ha, ha.

(Stau cu toții încremeniți în fața dulapului, unde Marghiolița și Nicu se ascund cu mânele la ochi).

Leonil. — (viind în fața scenei) Mare poznă am făcut!

Zamfira. — (furioasă) Ce cauți în garderob, diavoloaico?

Pâlciu. — (furios) Ce-mi boscorosești prin

dulap, măi tălălău?

Marghiolița. — Neneacă...

Nicu. — Babacă...

Zamfira. — Ce?

Pâlciu. — Ha?

Marghiolița. — Văru Leonil m-o închis aici, neneacă.

Nicu. — Și pe mine tot el, babacă.

Zamfira, Pâlciu. — (împreună) Leonil!

(Se reped și apucă pe Leonil de brațe)

Zamfira. — Tu, blestematule?

Pâlciu. — Tu, berbantule?

Leonil. — Ho țeară!.. încet... Vreți să-știți ce caută Marghiolița și Nicu în dulap?.. Ei caută să găsească cele două sălașe de țigani, pentru care d-voastră ca niște părinți buni, nu v-ați putut agiunge cu târgu... Ați înțeles acum?

(Zamfira și Pâlciu îl las de mână și se întorc spre Franț).

Zamfira, Pâlciu. — (împreună) O nebunit?

Leonil. — Ba nici de cum... Și mai bine de cât să fie țiganii o pricină de neunire între familii... mai bine, ca niște creștini adevărați, ați da iertare robilor!.. și ca niște părinți buni, ați face fericirea copiilor!

Ioana. — Să trăiești, cuconașule!

Franț. — Bravo, Leonil! (către Zamfira și Pâlciu) Ați auzit?.. faceți cum vă zice el. (silindu-i să-și dee mânele) Dați-vă mânele și ziceți: Noroc să dee Dumnezeu!

Zamfira. — (căutând cu dragoste la Franț) Fie cum vrei, monsiu Franț. (lui Pâlciu) Noroc să dee Dumnezeu!

Pâlciu. — Amin!

Leonil. — (viind îute între amândoi) Întocmai ca la iarmaroc. Iată dar și o rochie de nuntă drept aldamaș. (către Marghiolița și Nicu) Săriți acum din cuib, hulubașilor! și veniți de-mi mulțămiți mie pentru fericirea voastră, (în parte) Cu toate că, de-aș fi știut...

Nicu. — (sare din dulap și dă mâna Marghioliței ca să se scoboare).

Marghiolița. — (scoborându-se) Monsiu Nico.

Nicu. — Cheschevu?

Marghiolița. — Ești contan?

Nicu. — Je.

(Vin amăndoi lângă Pâlciu și Zamfira).

Zamfira. — (în parte) În sfîrșit sînt slobodă să mă mărit și eu!

(către public).

Mi-am urnit peatra din casă,

Am scăpat de displăceri,

Și la nuntă-mi și la masă
Vă poftesc cinstiți boeri.

Leonil. — (tăindu-i cânticul) Taci, mătușica, că te aude lumea, și-i rușine! În ochii părinților, fetele trebuie să fie ca petre scumpe, iar nu ca petre-n casă.

(către public)
Eu primesc făr' de rușine,
Dacă spun acum minciuni,
S-aruncați cu petre-n mine
Aici, în loc de cununi.

Pâlciu. — (curmându-i cânticul) Da' vorbă-i?.. s-arunce aici cu petre ca să ne sparge capetele! Nu-i destul cât ne le-am stricat în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(către public)
Cu adâncă plecăciune
Mă închin, cinstiți boeri.
Mai întăi...
(regușește și nu mai poate urma înainte).

Franț. — (dându-l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c-ai răgușit; mai bine du-te de bea ceaiu de soc.

Pâlciu. — Dec! că mare obraznică-i șoacăța!

Franț (către public)
Eu sînt doftor cu știință

Cunoscut de mult în Iași, ș.c.l.

Pâlciu. — (luându-l de braț și trăgându-l în fund). Dacă ești doftor, vin' de mă tămăduește de răgușeală și le dă pace boerilor.

Franț. — Aber das ist aine incovenentișes... (se sfădesc încet amândoi în fund).

Nicu. — (înaintează, rușinându-se, către public, și ținând cu o mână pe Marghiolița, iar cu cealaltă sucindu-și pălăria).

Nicu.
Dacă scumpa mea mireasă
Ca și mie v-a plăcut...
Marghiolița.
Dacă Peatra cea din casă
Spaimă chiar nu v-a făcut...
Nicu.
Primiți cu bucurie,
Domnilor, să ne fiți nuni.
Marghiolița.
Pentru-a noastră cununie
Aruncați două cununi.
Toți în cor.
Primiți cu bucurie,
Domnilor, să le fiți nuni.
Și pentru-a lor cununie
Aruncați două cununi.

(Cortina cade).